

Тарас ШЕВЧЕНКО

ГАЙДАМАКИ

(Уривок)

Давно те минуло, як, мала дитина,
Сирота в ряднині, я колись блукав
Без свити, без хліба по тій Україні,
Де Залізняк, Гонта з свяченим гуляв.
Давно те минуло, як тими шляхами,
Де йшли гайдамаки, — малими ногами
Ходив я, та плакав, та людей шукав,
Щоб добру навчили. Я тепер згадав,
Згадав, та й жаль стало, що лихо минуло.
Молодее лихо! Якби ти вернулось,
Проміняв би долю, що маю тепер.
Згадаю те лихо, степи ті безкраї,
І батька, і діда старого згадаю...
Дідусь ще гуляє, а батько вже вмер.
Бувало, в неділю, закривши мінею,¹
По чарці з сусідом випивши тієї,
Батько діда просить, щоб той розказав
Про Коліївщину, як колись бувало,
Як Залізняк, Гонта ляхів покарав.
Столітнії очі, як зорі, сіяли,
А слово за словом сміялось, лилось:
Як ляхи конали, як Сміла горіла.
Сусіди од страху, од жалю німіли.
І мені, малому, не раз довелось
За титаря плакати. І ніхто не бачив,
Що мала дитина у куточку плаче.
Спасибі, дідусю, що ти заховав
В голові столітній ту славу козачу:
Я її онукам тепер розказав.

¹ Четы-Мінеї (з грецького — щомісячні читання) — церковно-релігійні збірки, що містили "життя святих", повчання тощо, укладені відповідно до кожного місяця року.

ЛИСТ ДО Я. Г. КУХАРЕНКА¹

26 листопада 1844. Петербург

Друже мій! ей-богу, й досі не знаю, що я за погань на сім світі. Сказати би ледащо, так же ні, бо б'юся як овечий хвіст...; сказати гордий, так ти ж мене знаєш. Та й після чого мені кирпу драть? далєбі я чортзна-що. Оце другий рік як я з тобою не балакаю, друже мій, а чому? і сам не знаю. Вертишся ти у мене всякий день на думці і на серці, а ти може думаєш?.. Та цур йому, не думай, братику, про мене нічого поганого. Далєбі я не поганший меж людьми.

Ей-богу, не знаю, з чого й начинати і що тобі розказувати. Був я уторік на Україні — був у Межигорського спаса. І на Хортиці, і скрізь був і все плакав, сплюндрували нашу Україну катової віри німота з москалями, щоб вони переказилися.

Заходився оце, вернувшись в Пітер, гравировать и издавать в картинах остатки нашої України. На тім тижні вийде б-ть картин, і тобі пришло. Я на те літо буду у Таганрозі, напиши, будь ласкав, як там найти шлях до тебе, от набалакаємось!

На різдвяних святках наші земляки отут компонують театр у Медичинській академії. Так я думав, щоб ушкварить твій «Чорноморський побит», але тепер уже пізно, а якби ти його звелів переписати гарненько та прислав к великодню, то б це так. А тепер вони розучують «Москаля-чарівника», «Шельменка», «Сватання на Гончарівці» і мого «Назара Стодолю».

З поганими отими черкесами я частенько отут зустрічаюся, але про тебе вони ні один нічого мені не казали, хоч я їх і розпитував. Шамрай собі хлопець, як того треба. Але воно, здається, сирота і не пащикуює собі на лихо.

Оставайся здоров, друже мій. Низенько кланяюсь твоїй жінці. Гулак і все товариство здравствує. Хтодот, нівроку йому, в Полтаві оженився та й байдуже, а я тим часом бурлакую.

Чого ти сам собі хочеш, то й я тобі того жєлаю.

1844, ноября 26,
С.П.б.

Т. Шевченко.

¹ Тарас Шевченко. Повне зібрання творів. Том VI. Видавн. Академії наук УРСР, 1964 р., 34 стор.

ЗМІСТ

ЗАСПІВ

Тарас ШЕВЧЕНКО. Гайдамаки (фрагмент).....	4
Тарас ШЕВЧЕНКО. Лист до Я. Г. Кухаренка.....	5
Петро РЕБРО. Подаруймо Запоріжжю пам'ятник Великому Кобзареві!.....	6

УКЛІН "ПОЕТИЧНОГО ТРАВНЯ"

Фотовінок.....	9
Петро РЕБРО. Весела Україна — Шевченків ідеал.....	15

ЗГАДУЮТЬ ЗЕМЛЯКИ

Юрій БАКУМ. І сталося чудо.....	21
Фросина БРИТЧЕНКО. З іменем поета штурмував рейхстаг.....	22
Станіслав ГОНЧАРЕНКО. Заколосилось українське слово.....	23
Григорій ГОРБАЧ. На устах і в серці.....	25
В'ячеслав ДРЙГАЙЛО. Ми тут усі — Шевченки.....	26
Борис ЕСТЕРКІН. Нескінченний шлях до генія.....	27
Віктор ЖЕЖЕРУН. Земля, яку сходив Тарас.....	29
Степан ЗЕМЛЯНИЙ. Це збереглося в душі навіки.....	30
Валентина ІВАХНЕНКО. Мого батька врятував Шевченко.....	32
Любов ІВАЩУК. «Ми — до Тараса».....	33
Олексій КУДРЯ. Вічний — як життя.....	34
Ольга ЛЕЙБЕНКО. Його поезія має чарівну силу.....	36
Іван МІРОШНИЧЕНКО. Читаю й мовби молодію.....	37
Марія МІТЕВА. Величезне враження.....	38
Любов РАЄВА. Читали твори поета — як "Отче наш".....	39
Раїса СВИРИДЕНКО. Мрію спілкуватися Тарасовою мовою.....	40
Іван СМОЛІЙ. Онукам розказав.....	41
Ольга СТАДНІЧЕНКО. Великий Кобзар у моїй долі.....	42
Григорій СОКОЛЕНКО. Моя кобза співає про нього.....	44
Олександр ТКАЧЕНКО. Він кличе нас.....	45
Володимир ТРИГУБ. Туга за Батьківщиною.....	47
Катерина ЧАУСОВА. Вишиваю портрет поета.....	48

Раїса ШАШКО. Не забуваймо великих!.....	50
Віталій ШЕВЧЕНКО. "Тече вода в синє море, та не витікає...".....	51
Пилип ЮРИК. "Кобзар" був для нас святіший Біблії.....	52

"ЕНЕЇДА": ДАЛІ БУДЕ!

Юрій ШКОВИРА. NOVA Енеїда (фрагмент).....	56
---	----

СМІХОПАНОРАМА"Український гумористично-сатиричний календар-альманах"

Петро РЕБРО. Гумор єднає Україну.....	64
Микола САВЧУК. За наш сміх!.....	67
Степан РУДАНСЬКИЙ. Добра натура.....	69
Павло ГЛАЗОВИЙ. Сумна кума.....	69
Павло ГЛАЗОВИЙ. Найвища нагорода.....	70
Петро РЕБРО. "Є розумні й дурні...".....	70
Петро РЕБРО. Тест на глузд.....	70
Петро РЕБРО. Мовне питання.....	71
Володимир ЧУБЕНКО. Тонкий натяк.....	71
Василь ШУКАЙЛО. Співомовочки.....	72
Василь ШУКАЙЛО. "Песик ловить хвостик власний...".....	72
Микола БІЛОКОПИТОВ. Іронізми.....	73
Микола БІЛОКОПИТОВ. За що?.....	73
Микола БІЛОКОПИТОВ. Проза життя.....	73
Іван НАУМЕНКО. Ода гривні.....	74
Микола СОРОЧЕНКО. Дояр.....	75
Василь СТЕФАНОВСЬКИЙ. Допитливий.....	75
"Все одно" (Бувальщина).....	76
"Весела Січ" (Хроніка).....	76

"Сміхотерапія" Петра Ребра

Ольга СТАДНІЧЕННО. Коли "нуртує козацький дух".....	77
Ми – в опозиції.....	80
Лист сучасних запорожців турецькому султану.....	82
Запрошення в Адреналінову республіку.....	85

<u>“Калина хортицька” Пилипа Юрика</u>	
Микола БІЛОКОПИТОВ. У Дніпра широкий плін.....	87
Калина хортицька.....	90
На сторожі волі.....	91
Столиця вольних козаків.....	92
Ода сивусі.....	92
<u>“Блудні будні” Василя Савчука</u>	
Оптимістичне.....	94
Допитався.....	95
Обчухрана.....	96
Аномалія.....	96
<u>“Криниця баби Васидини” Василя Прохоровича</u>	
Костянтин ПРИЧИНЕНКО. Про побратима.....	97
Дорогі мої односельці.....	99
<u>“Міжнародні гуморески” Сашка Стебла</u>	
Петро РЕБРО. Увага, нове ім'я!.....	102
Теличка і електричка.....	103
Сільський Отелмо.....	104
Перекур.....	106
Дві точки зору на мистецтво.....	106
Хоч в петлю.....	107
Вже дорослі.....	108

СТОРІНКА ДЛЯ КОЗАЧАТ

“Павло Глазовий — діткам”

Про Пончика, Батончика та білого слоника (Фрагмент).....	110
--	-----

СЕНСАЦІЯ

Леонід СОСНИЦЬКИЙ. Лис Микита і Пан Коцький.....	113
--	-----

ЕСЕІ ПРО ЮВІЛЕІ

Сергій СТІЛЕЦЬ. Наш альманах — іменинник.....	114
Пилип ЮРИК. “Веселу Січ” вітав сам... Тарас Бульба.....	119
Промова Тараса Бульби.....	121

Віра КОВАЛЬ. Ура, двадцять!	122
Микола САВЧУК. Вітання з Коломиї	124
Пилип КРЕСАЛО. Чекаємо книжок нових!	125
Микола БІЛОКОПИТОВ. Ретро-педагогіка	129
Із універсалу кошового	131
Ірина ЕГОРОВА. Анатолій Сердюк: Мені хочеться своїми піснями пробудити в українців генетичну пам'ять	132
Тамара КУРОЧКІНА. Характер українки (Тамілі Дейнезі — тричі 25)	136

ВЕСЕЛА ХРОНІКА

Сергій СТРИЛЕЦЬ. Сказав Ребро: "Весела Січ" — це наша усмішка сторіч"	140
Віра СЕРЕДА. Два ювілеї "Степанової весни"	144
Микола БІЛОКОПИТОВ. Кошовий про всіх і трохи про себе	146
Пилип ЮРИК. І встала козацька слава під спів бандури	147
Микола ГРИГОРЕНКО. Вишневі усмішки університетські	148

КРИК ДУШІ

Прощай, "Перче"!	150
Чи варто заради Тараса красти в Петра?	150
Валентина ЩЕРБИНА. Антиреклама	153

СЛОВО ПРОЩАННЯ

Віктор ЧАБАНЕНКО	155
Марина БРАЦИЛО	156